

## FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025-2026

Anul de studiu III / Semestrul 2

## 1. Date despre program

|                                                             |                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1. Instituția de învățământ superior                      | Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia                                                                                                                                                                                             |
| 1.2. Facultatea                                             | Istorie, Litere și Științe ale Educației                                                                                                                                                                                                    |
| 1.3. Departamentul                                          | Istorie, Arheologie și Patrimoniu                                                                                                                                                                                                           |
| 1.4. Domeniul de studii                                     | Istorie                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.5. Ciclul de studii                                       | Licență                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.6. Programul de studii/calificări COR/grupă de bază ESCO* | ARHEOLOGIE/Arheolog (COR 263206), istoric (COR 263302), promotor local (COR 263220)<br>Cod calificare conform ESCO: 2633 – Philosophers, historians and political scientists; 2422 – Political advisers/ <b>Acces în ciclul de masterat</b> |

\* conform Planului de învățământ

## 2. Date despre disciplină

|                                                   |     |                                                   |                                    |                                 |                     |                                                                             |         |    |
|---------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------|---------|----|
| 2.1. Denumirea disciplinei                        |     | Civilizația geto-dacică în contextul lumii antice |                                    |                                 | 2.2. Cod disciplină |                                                                             | A.3205A |    |
| 2.3. Titularul activității de curs                |     |                                                   | Prof. univ. dr. Cristian Ioan Popa |                                 |                     |                                                                             |         |    |
| 2.4. Titularul activității de seminar / laborator |     |                                                   | Drd. Sebastian David               |                                 |                     |                                                                             |         |    |
| 2.5. Anul de studiu                               | III | 2.6. Semestrul                                    | II                                 | 2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP) | C                   | 2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă) |         | Op |

## 3. Timpul total estimat

|                                                                                                   |    |                     |    |                        |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|---------------------|----|------------------------|-----|
| 3.1. Numar ore pe saptamana                                                                       | 3  | din care: 3.2. curs | 2  | 3.3. seminar/laborator | 1   |
| 3.4. Total ore din planul de învățământ                                                           | 36 | din care: 3.5. curs | 24 | 3.6. seminar/laborator | 12  |
| Distribuția fondului de timp                                                                      |    |                     |    |                        | ore |
| a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |    |                     |    |                        | 20  |
| b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |    |                     |    |                        | 8   |
| c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          |    |                     |    |                        | 6   |
| d. Tutoriat                                                                                       |    |                     |    |                        |     |
| e. Examinări                                                                                      |    |                     |    |                        | 2   |
| f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.) .....              |    |                     |    |                        | 3   |

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| 3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)           | 34 |
| 3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4) | 41 |
| 3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)               | 75 |
| 3.10 Numărul de credite**                         | 3  |

\* 1 credit = 25 ore

\*\*Se recomandă ca 3.7 să fie mai mare sau egal cu 3.8

## 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

|                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.1. de curriculum | -dacă este cazul, se vor trece disciplinele studiate anterior de către student și care furnizează competențele necesare studentului pentru un parcurs optim al disciplinei pentru care se elaborează fișa.<br>-promovarea sau nepromovarea acestor discipline nu poate fi o condiție de acces a studentului la disciplina prezentă.                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 4.2. de competențe | -se vor trece competențe anterioare (furnizate de disciplinele specificate la 4.1.) necesare studentului pentru un parcurs optim al disciplinei pentru care se elaborează fișa.<br>-cele specificate la punctele 4.1. și 4.2. pot constitui baza unei evaluări inițiale cu caracter formativ dată studenților la primele întâlniri pentru a se evalua nivelul de pregătire cu care aceștia vin în întâmpinarea disciplinei în scopul adaptării demersului didactic.<br>-în cazul în care se folosește evaluarea inițială, aceasta nu poate constitui pondere din nota finală a disciplinei. |

|  |                                                                                                                            |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | -în cazul în care se organizează evaluarea inițială, demersurile aferente trebuie prevăzute adecvat în secțiunile 8 și 10. |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**5. Condiții** (acolo unde este cazul)

|                                                  |                                                     |
|--------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| 5.1. de desfășurare a cursului                   | Sală dotată cu videoproiector sau tablă inteligentă |
| 5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului | Sală dotată cu videoproiector sau tablă inteligentă |

**6. Competențe specifice acumulate**

|                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Competențe/rezultate ale învățării specifice programului de studii –                                                      | C2 Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte etc. asociate domeniului Istorie; stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Competențe/rezultate ale învățării specifice domeniului și ramurii de știință– prevăzute în standardele ARACIS în vigoare | CP1. Studentul dobândește cunoștințe fundamentale privind principalele epoci istorice și își dezvoltă un cadru teoretic solid în domeniile: istorie antică și arheologie, istorie medievală, istoria artei, istorie modernă și contemporană, istoria regiunilor istorice și a relațiilor internaționale.<br>A1. Studentul face conexiuni între fenomene istorice complexe și aplică metodele de cercetare din domeniul Istorie.<br>R1. Studentul analizează critic fenomene istorice în funcție de epocă, dintr-o perspectivă diacronică. |
| Competențe transversale                                                                                                   | 1. Aplicarea metodelor criticii interne și externe la studiul izvoarelor istorice edite (texte, mărturii orale, vestigii materiale etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

**7. Obiectivele disciplinei** (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|                                       |                                                                                                               |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | Cunoașterea principalelor trăsături ale lumii geto-dacice. Integrarea acestei lumi în contextul Antichității. |
| 7.2 Obiectivele specifice             | Formarea unor deprinderi de analiză și interpretare a datelor istorice.                                       |

**8. Conținuturi\***

| 8.1 Curs                                                                  | Metode de predare                  | Observații |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------|
| 1. Introducere în problematica civilizației geto-dacice                   | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 2. Geto-daci în izvoarele antice – analiză critică a surselor scrise      | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 3. A doua epocă a fierului/epocă Latène – clarificări de terminologie     | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 4. Cultura materială geto-dacică (I)                                      | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 5. Cultura materială geto-dacică (II)                                     | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 6. Cultura spirituală. Izvoare scrise și arheologice                      | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 7. Arta geto-dacică                                                       | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 8. Numismatică geto-dacică                                                | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 9. Fortificații în lumea geto-dacică                                      | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 10. Istoria politică a Daciei preromane                                   | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 11. Confruntări militare                                                  | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |
| 12. Civilizația geto-dacică în contextul lumii antice. Concluzii generale | Expunerea, conversația, explicația | 2 ore      |

**Bibliografie generală obligatorie**

- Ion H. Crișan, *Burebista și epoca sa*, ed. a II-a, București, 1977.
- Ion H. Crișan, *Civilizația geto-dacilor*, vol. I-II, București, Ed. Meridiane, 1993.
- Hadrian Daicoviciu, *Dacii*, București, 1972.
- Hadrian Daicoviciu, *Dacia între Burebista și cucerirea romană*, Cluj, Ed. Dacia, 1972.
- Hadrian Daicoviciu, Ștefan Ferenczi, Ioan Glodariu, *Cetăți și așezări dacice în sud-vestul Transilvaniei*, București, 1989.
- Dan Dana, *Zalmoxis de la Herodot la Mircea Eliade. Istorii despre un zeu al pretextului*, Iași, Ed. Polirom, 2008.
- Hristo Danov, *Tracia antică*, București, 1976.
- Gelu Florea, *Artă și meșteșug și societate în Dacia preromană (sec. I î.e.n.-I e.n.)*, Cluj-Napoca, 2002.
- Herodot, *Istории*.
- *Istoria românilor*, vol. I, București, Ed. Academiei, 2001.
- Manfred Oppermann, *Tracii între arcul carpat și Marea Egee*, București, 1988.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                 |       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| - Zoe Petre, <i>Practica nemuririi. O lectură critică a ozvoarelor grecești referitoare la geți</i> , Iași, Ed. Polirom, 2004.<br>- Cristian I. Popa, Radu Totoianu, <i>Câteva probleme ale epocii Latène în lumina descoperirilor recente de la Lancrăm (or. Sebeș)-„Glod” (jud. Alba)</i> , în <i>Les Celtes et Thraco-Daces de l’Est du Bassin des Carpates</i> , Bistrița-Năsăud, 2000, p. 51-134.<br>- George Popa-Liseanu, <i>Dacia în autorii clasici</i> , București, 1939.<br>- Constantin Preda, <i>Monedele geto-dacilor</i> , București, 1973.<br>- Valeriu Sîrbu, Gelu Florea, <i>Imagine și imaginar în Dacia preromană</i> , Brăila, 1997.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                 |       |
| <b>8.2. Seminar-laborator</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                 |       |
| 1. Istoricul cercetărilor siturilor arheologice din „Munții Orăștiei” (premise, demersuri, rezultate).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming. | 2 oră |
| 2. Cetățile dacice din „Munții Orăștiei” obiective incluse în lista patrimoniului mondial UNESCO (terminologie, legislație specifică, regim de protecție).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming. | 2 oră |
| 3. Metalurgia, principalul factor economic în crearea centrului de putere din ”Munții Orăștiei”.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming. | 2 oră |
| 4. Arhitectura sacră versus arhitectură civilă. Discuții asupra templelor și a locuințelor din mediul geto-dacic.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming. | 2 oră |
| 5. Numismatică și istorie (emisiuni monetare, tezaure, falsuri).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming. | 2 oră |
| 6. „Braconajul arheologic” și efectele sale asupra patrimoniului geto-dacic.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming. | 1 oră |
| 7. Credințe și practici magico-religioase la geto-daci                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming. | 1 oră |
| <b>Bibliografie</b><br>- Aurora Pețan, <i>Sarmizegetusa Regia-redescoperirea cetății</i> , Alun, Dacica, 2018.<br>- Sigismund Jakó, <i>Cercetări arheologice la cetatea Grădiștea Muncelului în anii 1803-1804 (contribuții la istoria arheologiei din țara noastră)</i> , în <i>Acta Musei Napocensis</i> , III, 1966, p. 103-120.<br>- Eugen Pescaru, Adriana Rusu-Pescaru, <i>Cetățile dacice din Munții Șureanu/The dacian fortress of Sureanu Mountains</i> , Cluj-Napoca, Mediamira, 2009.<br>- Istvan Ferenczi, <i>Importanța unor metale neferoase și a unor minerale în procesul de formare a puterii dacice în Munții Orăștiei</i> , în <i>Sargetia</i> , XIV, 1979, p. 93-101.<br>- Eugen Iaroslavlachi, Răzvan Mateescu, <i>Dacian iron blooms discovered in the area of Sarmizegetusa Regia</i> , în <i>Acta Musei Napocensis</i> , 45-46, I, 2008-2008, p. 99-133.<br>- Coriolan H. Opreanu, <i>Profan vs. sacru la Sarmizegetusa Regia</i> , în <i>Analele Banatului</i> , S.N. Istorie-Arheologie, XXIV, 2016, p. 233-254.<br>- Gelu A. Florea, <i>Despre temple, hambare și arheologia ritualului</i> , în <i>Analele Banatului</i> , S.N. Istorie-Arheologie, XXIV, 2016, p. 221-231.<br>- Daniel Spânu, <i>Tezaurele dacice. Creația în metale prețioase din Dacia preromană</i> , București, Simetria, 2012.<br>- Kurt Horedt, <i>Die dakischen Silberfunde</i> , în <i>Dacia - Revue d'archéologie et d'histoire ancienne</i> , XVII, 1973, p. 127-167.<br>- Constantin Preda, <i>Note numismatice</i> , în <i>Studii și Comunicări de Istorie Veche și Arheologie</i> , 59-60, 2008-2009, p.173-193.<br>- Iudita Winkler, <i>Considerații despre moneda „Koson”</i> , în <i>Studii și Cercetări de Istorie Veche</i> , 23, 2, 1972, p. 173-199.<br>- Augustin Lazăr, Aurel Condruz, <i>Corpus Juris Patrimonii</i> , ediția a 2-a revizuită și adăugită, București, Lumina Lex, 2007.<br>- Mircea Duțu, Augustin Lazăr, Ovidiu Predescu (coord.), <i>Protecția juridică a patrimoniului cultural și natural: volum dedicat Centenarului Marii Uniri și Anului european al patrimoniului cultural</i> , Patrimonium, Editura Academiei Române, Universul Juridic, București, 2018.<br>- Marius Ciută, Gabriel Tiberiu Rustoiu, <i>Considerații asupra unui complex descoperit în proximitatea Sarmizegetusei Regia. Un experiment arheologico-judiciar</i> , în <i>Apulum</i> , XLIV, 2007, p. 99-111.<br>- Barbara Deppert-Lippiz, <i>Spirale dacice din aur din Munții Orăștiei în August Lazăr et alii (ed.), Combaterea Criminalității contra patrimoniului arheologic european</i> , București, Lumina Lex, 2008, p. 203-240. |                                                                                                 |       |

- Bogdan Constantinescu, Ernest Oberländer-Târnoaveanu, Roxana Bugoi, Viorel Cojocaru, Martin Radtke, *The Sarmisegetusa bracelet in Antiquity*, 84, 2010, p. 1028-1042.
- Bogdan Constantinescu, Daniela Cristea-Stan, Angela Vasilescu, Rolf Simon, Daniele Cecato, *Archaeometallurgical characterization of ancient gold artifacts from romanian museums using XRF, Micro-PIXE and Micro-SR-XRF methods*, în *Proceedings of the Romanian Academy - Series A: Mathematics, Physics, Technical Sciences, Information Science* 13,1, 2012, p. 19-26
- Marius Ciută, *Un colier din aur cu pandantive și o pereche de cercei din aur, din situl cetății dacice de la Căpâlna (com. Săsciori, jud. Alba)*, în *Apulum*, 55, 1, 2018, p. 87-124.

\* temele de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.

\* temele abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.

\* este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceiași disciplină.

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

Conținuturile disciplinei se armonizează cu așteptările reprezentanții comunității epistemice, printr-o pregătire de specialitate a studentului în problemele celei de-a doua epoci a fierului.

**10. Evaluare**

| Tip activitate                                                                                                                                                                                                                      | 10.1 Criterii de evaluare             | 10.2 Metode de evaluare               | 10.3 Pondere din nota finală |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                                                                                                                                                                           | Cunoașterea adecvată a conținuturilor | Orală: conversație și expunere liberă | 70%                          |
| 10.5 Seminar/laborator                                                                                                                                                                                                              | Parcurgerea bibliografiei             | Practică: referat                     | 30%                          |
| 10.6 Standard minim de performanță: pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei 5.<br>Demonstrarea competențelor în: însușirea principalelor caracteristici care au definit civilizația geto-dacică în Antichitate. |                                       |                                       |                              |

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

28.09.2025

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

01.10.2025